بهره مندی از وام قرض الحسنه بر اثر بخشی و کارایی فضای کسب و کار با محوریت وام های روستایی در صندوق کار آفرینی امید شهرستان اصفهان

حبیب خدیور

۱- کارشناس ارشد مدیریت اجرایی-مدیریت استراتژیک

Email:khadivar۵۹ster@gmail.com

چکیده

بهبود فضای کسب و کار در محیط های روستایی و افزایش ثروت در بین روستایی از دغدغه های بیشتر جوامع بشری است در فرآیند توسعه اقتصادی، اجتماعی، به ویژه صنعتی کلیه جامعه های اقتصادی ، بنگاههای اقتصادی کوچک و متوسط روستایی ، از جایگاهی ویژه برخوردار هستند. با توجه به جایگاه بنگاه های کوچک و متوسط به ویژه ایجاد فرصت های شغلی جدید که مشکل حال و آینده کشور است، تردید نیست که رونق این بنگاه ها در توسعه اقتصادی کشور مخصوصا محیط های روستایی و درنهایت شکوفاسازی اقتصاد و افزایش تولید ناخالص ملی و رفاه اجتماعی از اهمیت ویژه ای برخوردار است که دستیابی به موارد اشاره شده ، با دراختیار داشتن منابع مالی کلان و ارزان قیمت و شیوه های بهره گیری ویژه از این منابع حاصل خواهد شد .در واقع از مشکلات عدیده کسب وکار های کوچک و متوسط روستایی در حال حاضر شکاف بین منابع مالی و استارت اپ ها است از این رو نهاد های مختلفی برای اعتلای رسالت اجتماعی خود به این اقدام همت ورزیده اند که از مهمترین این سازمان ها صندوق کار آفرینی امید می باشد که در پی یک رسالت اجتماعی گامی موثر در توسعه روستا ها برداشته است اما اثر بخشی این تسهیلات در این نواحی از مسایلی است که مورد توجه بسیار از نهاد ها قرار گرفته است لذا بر انیم تا پس از بررسی اثر بخشی این تسهیلات را بر این کسب و کار ها مورد مطالعه قرار دهیم .

کلمات کلیدی: کسب و کار خرد و متوسط -اثر بخشی و کارایی -روستا محور

۱. مقدمه

با توجه به گسترش سیستم بانکی کشور در سال ها ی اخیر و همچنین افزایش تسهیلات و خدمات بانک ها، پژوهش تأثیر عملکرد سیستم بانکی بر خالص اشتغال دربخش های اقتصادی اهمیت زیادی پیدا کرده است .آنچه مهم است کارآمدی این نوع تسهیلات در ایجاد فرصتهای شغلی جدید است.ابزار ها فرایند ها و محیط های مدرن امروزی زمینه را برای پدیدار شدن کسب و کار های مختلف و با رویکرد های مختلف مهیا کرده است .بیشتر دولت ها سعی بر این دارند تا اقدامی انجام شود که حتما به نتیجه برسد از این رو پس از تحلیل جوامع مدرن و تطبیق با وضعیت فعلی کشور نسبت به تامین مالی برای روستا ها طی چندین

سال انجام شده است .حال در واقع مساله به این شکل بیان می شود که کسب وکار های کوچک و متوسط روستایی پس از پر شدن خلا بین منابع مالی و استارت اپ ها که عمدتا " بانک ها به دلیل عدم اطمینان از بازگشت منابع حاضر به پذیرفتن ریسک پرداخت تسهیلات به کسب و کار های نوپا مخصوصا روستایی نیستند و صندوق کار آفرینی امید با وارد شدن در این زمینه سعی در پر کردن خلا موجود را دارد دارای اثر بخشی و کارایی می باشد یا خیر .که بر این اساس در مطالعه حاضر مدل های مختلف تسهیلات[1] و نحوه کسب سود در کسب و کار های خرد ، ارزش واثر بخشی تسهیلات و چگونگی افزایش سرمایه پس از در اختیار قرار گرفتن منابع مالی در دریافت کنندگان تسهیلات از صندوق کار آفرینی امید شهرستان اصفها ن مورد ارزیابی قرار می گیرد .

۲.مواد و روش ها

کسب وکار خرد به عنوان یکی از مهم ترین قسمتهای سیستم های اقتصادی محسوب می شود و نقش اساسی در رشد بلند مدت اقتصادی دارد. با تخمین حدود ۴۳,۵٪ از کل استخدام دولتی،SMEs بزرگترین میزان اشتغالزایی را در کشورهای توسعه یافته و درحال توسعه به خود اختصاص داده است.ایاگاری(۲۰۱۱)[2] علی رغم چنین اهمیتی،SMEs نسبت به کسب و کار کلان در عملکرد و توسعه اش با موانع زیادی روبرو است. در درجه نخست در میان این موانع نبود دسترسی به سرمایه گذاری های خارجی برای انجام فعالیتهای تجاری حایز اهمیت است (بک۲۰۰۶)[3].

یکی از مشکلات عدیددر سال های اخیرعقب ماندگی روستا ها و مهاجرت ایشان به نواحی شهری است که عامل اصلی آن مسایل اقتصادی بخصوص معیشتی است (kriesen and darson.۲۰۱۳)

سرمایه گذاریهای SMEs به عنوان یکی از مهم ترین جنبه های مهم اخلاقی بانکهای اسلامی برای تعادل سرمایه های خوب جامعه می باشد. بخش SME به دلیل ایجاد شغل، پرداخت مالیاتها در خیلی از جنبه های اقتصادی مهم تلقی می شود، همچنین به دلیل نوآوری و کاربردی بودن آن در بازار جهانی حایز اهمیت است. (بک و کانت ۲۰۰۴) بیان کردند که فعالیت SME و رشد اقتصاد مهم تلقی می شوند و این به دلیل سهم نسبی زیاد بخش SME در ملتهای در حال توسعه و منابع بین المللی جزیی از منابعی همچون گروه بانک جهانی می باشد که به بخش SME این ملتها نفوذ کرده است. عملکرد SME ها به میزان تاثیر پذیری آنها در استفاده از منابع اندک از طریق تمرکز بر استراتژی انها امکان پذیر است و چگونگی امنیت آنها بسته به بهبود موقعت زنجیره تامین آنها است (ژانگ۲۰۱۱)[4].

نگاهی کوتاه به ساختار نظام اقتصادی کشورهای مختلف مارا با اهمیت و جایگاه شرکتها و شرکتهای کوچک و متوسط (SME) بیشتر آشنا می کند. در خصوص اهمیت این شرکت ها، همین بس که حداقل ۳/۲ میلیون موسسه کوچک و متوسط در

---

[1] borrowing cost approach

[2] Ayyagari et al.,۲۰۱۱

[3] Beck et al., ۲۰۰۵،۲۰۰۶

[4] Zhang, Q,۲۰۱۱

آلمان وجوددارد که تعداد کارکنان آن ها ۲۰ میلیون نفر است و۷۰ درصد کل شاغلان این کشور را درخود جای داده است .در ایالات متحدۀ آمریکا نیز حدود ۲۵ میلیون شرکت کوچک وجود داردکه بیش از ۵۰ درصد از نیروی کار بخش خصوصی را دراختیار دارد .این شرکت ها به تنهایی نیمی از تولید ناخالص داخلی ایالات متحده آمریکا را تأمین کرده و ۹۶ درصد از کل صادرات این کشور نیزتوسط این شرکت ها تولید می شوند (ابراهیمی و همکاران۱۳۸۱).

یکی از راههای مطرح در ریشه کنی بیکاری، کسب و کارهای کوچک و متوسط است .در واقع هسته اصلی _ فرآیند حرکت جوامع، حرکت به سوی یک اقتصاد رقابتی، ایجاد بخش خصوصی، توسعه کارآفرینی و ایجاد کسب و کارهای کوچک و متوسط میباشد .از جمله کارکردهای منحصر به فرد این کسب و کارها، اشتغال- زایی، توزیع ثروت در جامعه، توسعه ی مناطق حاشیهای، تأمین تولیدات مورد نیاز کشورها، تربیت نیروی انسانی مورد نیاز صنایع و کسب و کارهای بزرگ است .امروزه کسب و کارهای کوچک و متوسط علاوه بر کارکردهای پیشین خود، کانون اصلی توسعه کشورها به حساب می آیند و حمایتهای گستردهای توسط مؤسسات دولتی وعمومی از آنها به عمل میآید (خوشنودی فر ۲۰۱۰)

در سالهای اخیر، مشکل سرمایه گذاری کسب و کار خرد و متوسط به عنوان راهی برای ساختن اقتصاد نوین توجه قابل توجهی را به خود جلب کرده است. تعداد زیادی از اقتصادانان ادعا میکنند که برخلاف تمرکز و توجه بالای تحقیقات و فناوری در شرکتهای، این شرکتهای کوچک هستند که به عنوان مهم ترین بخش نوآوری به شمار میروند (سو و فری من ۱۹۹۷) ۵. اکثرصاحب نظران اقتصادی کشور، ریشه مشکلات مزبور را در اقتصاد دولتی و سیطره بیش از حد دولت بر فعالیت های اقتصادی و راه حل تعدیل آنها را نیز در گذار از اقتصاد دولتی به اقتصاد بازار می. دانند (غنی نژاد و نیلی،۲۰۰۸). تحقیقات توسط ماتیف، پوتیزوری و ایوانف (۲۰۱۳) به بررسی سرمایه می پردازندانتخاب ساختار برای هر یک از مقوله های .SME را بیان می کنندشرکت های متوسط به طور عمده وابسته به وام های بانکی بلند مدت هستندروش ترجیحی آنها برای تامین مالی خارجی نیز می باشد این در حالی است که وام های کوتاه مدت و اعتبارات تجاری منبع اصلی تامین مالی خارجی برای هر دو شرکت کوچک و متوسط است توسعه بازارهای مالی یکی از حیاتی ترین منابع رشد اقتصادی به شمارمی رود.(لوین و بگ ۲۰۰۹)۶ توسعه بازارهای مالی یکی از حیاتی ترین منابع رشد اقتصادی به شمارمی رود.(لوین و بگ ۲۰۰۹)۷ به طورکلی بانکها با جذب نقدینگی و اعطای تسهیلات، یکی از منابع مالی مهم و قابل دسترس برای بنگاهها محسوب میشوند .از بعد نظری، به کارگیری صحیح و بهینه جریان وام واعتبار میتواند افزایش سرمایه گذاری، تولید و اشتغال و درنتیجه رشد اقتصادی را به دنبال داشته باشد(من کیو ۲۰۰۷)۸.

---

[۵] Freeman,۱۹۹۷ and Soete

[۶] Beck, ۲۰۰۵; Levin, ۲۰۰۹.(

[۷] Beck, ۲۰۰۵; Levin, ۲۰۰۹.(

[۸] Mankiw,۲۰۰۷

کوشل کاتریانا[۹] و همکاران در سال ۲۰۱۷ دلایل تاثیر زنان در استارت اپ ها در صنعت تکنولوژی و به شکل خاص فرصت ها و فعالیت های مالی را با هدف شناخت محدویت ها ی تلاش زنان کار افرین برای افزایش سرمایه را تجزیه و تحلیل و مطالعه کردند

داود شرفی زاده ۱۳۹۵ مهمترین موانع موجود در توسعه کسب و کار های خرد ومتوسط در بخش صنعت گیلان و ارایه چهارچوبی برای حمایت از این بنگاه ها پرداخته است نتایج حاصله بیان می دارد این بنگاهها با موانع و مشکلاتی درون بنگاهی وبرون بنگاهی روبرو هستند و نیاز به تسهیلات و حمایت های مالی و غیر مالی برای این بنگا هها در چهار حوزه مالی فنی بازاریابی و مدیریتی را مهم تلقی می کند که در صورت حمایت این بنگاها کارایی و عملکرد آنها افزایش خواهد یافت

۱. ۱. سوالات تحقیق

آیا تسهیلات اعطایی بر کسب و کار خرد و متوسط در صندوق کار آفرینی امید شهرستان اصفهان تاثیر گذار است؟

آیا تسهیلات اعطایی در توسعه و کسب دارایی دریافت کنندگان تسهیلات در صندوق کار آفرینی امید شهرستان اصفهان تاثیرگذار هستند؟

۱. ۲ ابزار جمع آوری اطلاعات

برای جمع آوری اطلاعات مربوط به این بررسی محقق از پرسشنامه استفاده کرد. پرسشنامه مطمین ترین و بهترین ابزار جمع اوری اطلاعات می باشد.

پرسشنامه

ابزار اصلی جمع آوری اطلاعات در این بررسی پرسشنامه بود. یک پرسشنامه برای این منظور طراحی شد. این پرسشنامه از چند پرسشنامه که مرتبط به تحقیق بودند گرفته شد و سپس مطابق با تحقیق و اهداف آن تغییراتی در آن ایجاد گردید و روایی تایید شد و پایایی این پرسشنامه ها با استفاده از الفا کرون باخ تعیین گردید که میزان آن ۰/۹۱۸. بود.

قسمت اول پرسشنامه مربوط به اطلاعات کلی دریافت کنندگان تسهیلات بود. و قسمت دوم مربوط به سوالاتی در باب تسهیلات و تاثیر آن بود. سوالات قسمت دوم همگی براساس مقیاس لیکرت از خیلی موافقم تا خیلی مخالفم در پنج گزینه طراحی شده بودند. این قسمت شامل ۲۹ سوال بود.

[۹] Kuschel Katherina

۳. تجزیه و تحلیل داده ها

بعد از جمع آوری اطلاعات اولیه مورد نیاز برای این بررسی از طریق پرسشنامه, اطلاعات مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتندروایی و پایایی پرسشنامه صورت پذیرفت ضریب الفا کرون باخ بر روی نتایج آزمون امتحانی محاسبه شد تا اعتبار سوالات پرسشنامه را تعیین شود . پایایی حدود ۰/۹۴۶ نشان می دهد که این پرسشنامه پایایی قابل قبولی دارد تا دیدگاه وام گیرندگان را در باب ارایه تسهیلات و تاثیرات آن بر توسعه و کسب دارایی و همچنین بهبود زمینه های شغلی تشخیص دهند.

به منظور تجزیه و تحلیل اطلاعات نرم افزار SPSS مورد استفاده قرار گرفت. از آزمونهای کولمولگرو- اسمیرنوف و آزمون t استفاده شد. و در ابتدا جداول مربوط به اطلاعات کلی دریافت کنندگان تسهیلات ارایه می گردد (جدول ۱, ۲).

جدول ۱. تفکیک شرکت کنندگان

جنسیت	فراوانی	درصد فراوانی
شهری	۹۸	۳۲,۷
روستایی	۲۰۲	۶۷,۳
کل	۳۰۰	۱۰۰

جدول ۲.وضعیت تاهل شرکت کنندگان

وضعیت تاهل	فروانی	درصد فراوانی
مجرد	۶۳	۲۱,۰
متاهل	۲۳۷	۷۹,۰
کل	۳۰۰	۱۰۰

جدول ۳. آزمون نرمال بودن توزیع جامعه آماری

شاخص ها	کولموگروف- اسمیرنوف	سطح معناداری (sig)
توسعه و کسب دارایی (AD)	۰/۱۱۸	۰/۰۵۱
بهبود زمینه های شغلی عملکرد (PI)	۰/۱۰۵	۰/۰۵۶

جدول ۳ نشان می دهد که مقدار Sig برای کلیه ی متغیر های تحقیق بالاتر از ۰/۰۵ است. بنابراین با اطمینان ۰/۹۵ می توان گفت که همه متغیرهای تحقیق دارای توزیع نرمال می باشند. بنابراین جهت آزمون فرضیه ها از آزمون های پارامتریک استفاده می شود.که این مهم از طریق آزمون میانگین ۱ جامعه آماری (آزمون t) انجام میپذیرد.

جدول ٤ آمار توصیفی متغیرهای تحقیق

متغیر	میانگین	انحراف معیار	چولگی	خطای استاندارد چولگی	کشیدگی	خطای استاندارد کشیدگی
توسعه دارایی/سود (**AD**)	٤,٣٤٨	.٥٥٠١	-١,١٧٥	.٢٣٦	٢,٧٨٦	.٤٦٧
بهبود کسب و کار خرد و متوسط	٤,٢٩٢	.٥٠٨	-.٧٦٠	.٢٣٦	١,٤٣١	.٤٦٧

میانگین داده نشان دهنده این است که اکثر پاسخ دهندگان به گزنیه موافق پاسخ داده اند و میانگین بیش از ۴ کسب کرده اند. در صورتی که قدر مطلق خطای استاندارد چولگی بزرگتر از ۲ باشد، نرمال بودن رد می شود. با توجه به جدول فوق، خطای استاندارد چولگی کوچکتر از ۲ بوده و نرمال بودن رد نمی شود. قدر مطلق خطای استاندارد کشیدگی از ۲ کوچکتر بوده و نرمال بودن رد نمی شود. در نتیجه می توان گفت داده ها نرمال می باشند، البته تایید نهایی با آزمون کولموگروف- اسمیرنوف انجام می شود

جدول ۵ آزمون نرمال بودن توزیع جامعه آماری

شاخص‌ها	کولموگروف-اسمیرنوف	سطح معناداری(**sig**)
توسعه دارایی/سود (AD)	۰/۱۱۸	۰/۰۵۱
کسب و کار خرد و متوسط	۰/۰۵۲	۰/۰۷۸

۴. آزمون فرضیه اصلی

فرضیه اصلی این پژوهش به صورت زیر بیان شده است:

فرضیه اصلی: «تسهیلات اعطایی بر کسب و کار خرد و متوسط در دریافت کنندگان تسهیلات در صندوق کار آفرینی امید شهر اصفهان اثر دارد».

.

$$\begin{cases} H_0: \ \mu \le 3 & \text{تسهیلات اعطایی بر کسب و کار خرد و متوسط تاثیر ندارد .} \\ H_1: \ \mu > 3 & \text{تسهیلات اعطایی بر کسب و کار خرد و متوسط تاثیر دارد .} \end{cases}$$

برای بررسی فرضیه از کل پرسشنامه استفاده شده است که مجموع دو فاکتور معرفی شده در بالا می باشد، در جدول ۶، نتیجه ی آزمون میانگین یک جامعه برای فرضیه اصلی نشان داده شده است

جدول ٦: آمار توصیفی آزمون میانگین یک جامعه فرضیه اصلی

فرضیه اصلی	میانگین	انحراف معیار	خطای معیار میانگین
دریافت کنندگان تسهیلات	**٤،٢٨٩**	**٠،٥١٤**	**٠،٠٥١**

چنانچه نتایج آزمون آمار توصیفی در جدول فوق نشان می دهد، مقدار میانگین نمونه (۴/۲۸) از ۳ بیشتر می باشد که نشان می دهد تسهیلات اعطایی بر کسب و کار خرد و متوسط در دریافت کنندگان تسهیلات در صندوق کار آفرینی امید شهر اصفهان اثر دارد. جهت تأیید این موضوع باید از آمار استنباطی استفاده شود. در جدول ۴-۱۵، نتایج آزمون میانگین یک جامعه برای فرضیه اصلی مربوط به آمار استنباطی نشان داده شده است.

جدول ۷: آمار استنباطی آزمون میانگین یک جامعه فرضیه اصلی

فرضیه اصلی	عدد مورد آزمون= ۳					
	T	درجه آزادی	**sig** (دو طرفه)	اختلاف میانگین	فاصله اطمینان ۹۵ درصد	
					حد پایین	حد بالا
دریافت کنندگان تسهیلات	۲۵,۰۵۲	۹۹	.۰۰۰	۱,۲۸۸	۱,۱۸۶۸	۱,۳۹۱

بر اساس نتایج جدول فوق، از آنجایی که sig کوچکتر از ۵ درصد می باشد، فرض H_0 پذیرفته نمی شود و ادعای برابری میانگین بهبود کیفیت صورتهای مالی با عدد ۳ را می توان مردود دانست. اختلاف میانگین نمونه با مقدار مورد آزمون ۱/۲۸ و فاصله اطمینان ۹۵ درصدی آن بین ۱/۱۸ و ۱/۳۹ می باشد. به دلیل آنکه عدد صفر در این فاصله قرار ندارد، میانگین نمی تواند ۳ باشد و چون حد پایین و حد بالا هر دو مثبت می باشد، میانگین از مقدار مورد آزمون (عدد ۳) بزرگ تر بوده و بنابراین می توان گفت تسهیلات اعطایی بر کسب و کار خرد و متوسط در دریافت کنندگان تسهیلات در صندوق کار آفرینی امید شهر اصفهان اثر دارد.

۵.آزمون فرضیه فرعی دوم

فرضیه فرعی این پژوهش به صورت زیر بیان شده است:

فرضیه فرعی: «تسهیلات اعطایی صندوق کار آفرینی امید شهرستان اصفهان در توسعه ی سود موثر است».

$H_0: \ \mu \le 3$ تسهیلات اعطایی موجب توسعه ی سود کسب و کار خرد و متوسط نمی شود.

$H_1: \ \mu > 3$ تسهیلات اعطایی موجب توسعه ی سود موثر کسب و کار خرد و متوسط می شود.

در جدول۸ نتیجه آزمون میانگین یک جامعه برای فرضیه فرعی دوم نشان داده شده است.

جدول ۸: آمار توصیفی آزمون میانگین یک جامعه فرضیه فرعی دوم

فرضیه فرعی	میانگین	انحراف معیار	خطای معیار میانگین
توسعه ی سود	٤,٣٤٦	٠,٥٥٦	٠,٠٥٦

چنانچه نتایج آزمون آمار توصیفی در جدول فوق نشان می دهد، مقدار میانگین نمونه (۴/۳۴۶) از ۳ بیشتر می باشد که نشان می دهد تسهیلات اعطایی صندوق کار آفرینی امید شهرستان اصفهان در توسعه ی سود موثر است. جهت تأیید این موضوع باید از آمار استنباطی استفاده شود. در جدول ۹ نتایج آزمون میانگین یک جامعه برای فرضیه فرعی سوم مربوط به آمار استنباطی نشان داده شده است.

جدول ۹: آمار استنباطی آزمون میانگین یک جامعه فرضیه فرعی دوم

فرضیه ۳	عدد مورد آزمون= ۳					
	T	درجه آزادی	**sig** (دو طرفه)	اختلاف میانگین	فاصله اطمینان ۹۵ درصد	
					حد پایین	حد بالا
توسعه ی سود	٢٤,٢٠٣	٩٩	.٠٠٠	١,٣٤٦	١,٢٣٥٧	١,٤٥٦

بر اساس نتایج جدول فوق، از آنجایی که sig کوچکتر از ۵ درصد می باشد، فرض H_0 پذیرفته نمی شود و ادعای برابری میانگین با عدد ۳ را می توان مردود دانست. اختلاف میانگین نمونه با مقدار مورد آزمون ۱/۳۴ و فاصله اطمینان ۹۵ درصدی آن بین ۱/۳۲ و ۱/۴۵ می باشد. به دلیل آنکه عدد صفر در این فاصله قرار ندارد، میانگین نمی تواند ۳ باشد و چون حد پایین و بالا هر دو مثبت می باشد، میانگین از مقدار مورد آزمون (عدد ۳) بزرگتر بوده و بنابراین می توان گفت تسهیلات اعطایی صندوق کار آفرینی امید شهرستان اصفهان در توسعه ی سود موثر است.

۶.نتایج

به طور خلاصه, نتایج مطالعه اخیر نشان میدهند که اعطای تسهیلات توسط صندوق کار آفرینی امید با محوریت پرداخت در روستا ها در شهرستان اصفهان تاثیر به سزایی بر کسب و کار خرد و متوسط میگذارد. همچنین نتایج به دست امده گویای این مهم میباشد که با اعطای تسهیلات کسب و کار دریافت کنندگان تسهیلات رونق پیدا کرده و موجب توسعه و سود دهی بالای کار انها خواهد شد. که در نتیجه به تبع موجب کسب دارایی بیشتر توسط دریافت کنندگان خواهد شد.و موجب بهبود زمینه های شغلی و عملکرد دریافت کنندگان تسهیلات خواهد شد. مجددا متذکر است مطالعات جمعیت شناختی در این بررسی تاثیر نداشته است

منابع

۱. Ayyagari, M., Demirgüç-Kunt, A., Maksimovic, V., **۲۰۱۱**. Small vs. young firms across the world: contribution to employment, job creation, and growth. World Bank Policy Research Working Paper, (**۵۶۳۱**).

۲. Beck, T., Demirgüc Kunt, A., **۲۰۰۶**. Small and medium-size enterprises: access to finance as a growth constraint. J. Bank. Financ. **۳۰**, **۲۹۳۱–۲۹۴۳**

۳. Beck, T., Demirguc-Kunt, A., Maksimovic, V., **۲۰۰۴**. Bank competition and access to finance: international evidence. J. Money, Credit, Bank. **۳۶** (**۳**), **۶۲۷–۶۴۸**.

۴. Cao, M., & Zhang, Q., **۲۰۱۱**. Supply chain collaboration: Impact on collaborative advantage and firm performance. Journal of Operations Management, **۲۹**(**۳**), **۱۶۳–۱۸۰**.

۵. Khoshnodifar, Z., Sokhtanlo, M. & Malekmohammadi, I.,**۲۰۱۰**. Bank of Agriculture and Agricultural Organization performance impact on the success rate of small businesses and medium entrepreneurs in agricultur. Journal of Agricultural and Development Economics, **۱۸**(**۷۲**), **۱۳۹**-**۱۶۰**. (In Farsi).

۶. Freeman, C. and Soete, L. ,**۱۹۹۷**. The Economics of Industrial Innovation, Pinter Publishers, LONDON

۷. Mateev, M., Poutziouris, P., & Ivanov, K. ,۲۰۱۳. On the determinants of SME capital structure in central and eastern Europe: a dynamic panel analysis. Research in International Business and Finance, ۲۷, ۲۸–۵۱

۸. Beck, T.; Levine, R. and Loayza, N., ۲۰۰۰. Finance and the sources of growth.

۹. Journal of Financial Economics, ۵۸(۱-۲), ۲۶۱-۳۰۰

۱۰. Mankiw, N. G. ,۲۰۰۷. Macroeconomics, ۶ th Ed Worth Poblishers, PP. ۲۷۱-۳۵۸.

۱۱. Katherina Kuschel María-Teresa Lepeley Silvia Fernanda Espinosa Sebastián Gutiérrez,۲۰۱۷. Funding challenges of Latin American women start-up founders in the technology industry, Cross Cultural & Strategic Management, Vol. ۲۴ Iss ۲

۱۲. Kroesen, O., and Darson, R. ۲۰۱۳. Capacity building as part of sustainable rural entrepreneurship. In Engineering, Technology and Innovation (ICE) and IEEE International Technology Management Conference, ۲۰۱۳ International Conference on (pp. ۱-۸). IEEE

۱۳. .ابراهیمی, ابوالقاسم؛ مردانی گیوی, اسماعیل,(۱۳۸۱). جایگاه شرکت های کوچک و متوسط در نظامهای اجتماعی-اقتصادی. سایت مهندسی صنایع. www.besta.ir..

۱۴. .شرفی زاده, داود و فاطمه سادات حسینی آستارایی، ۱۳۹۵.آسیب شناسی بنگاه های کوچک ومتوسط (SMES) صنعتی در استان گلستان و ارائه راه حل های بنیادین. کنفرانس بین المللی مدیریت و اقتصاد پویا ایران -مالزی، مالزی -جزیره پنانگ دانشگاهUSM ، مرکز توسعه آموزشهای نوین ایران (متانا).